

VirtualLibrary-1.0

Fontos tudnivalók

© Dr. Hatvany Béla Csaba, 2018

Előzmények

A családkutató manapság munkája során nagy mennyiségű digitális adatforrást használ: filmeket, képeket, könyveket, okleveleket, weboldalakat, stb. Ezeket rendszerint letölti saját gépére és - saját tapasztalatomból ítélve, lehet, hogy másoknál ez nem így van - egy idő után már nehezebbé esik egy adott adatforrást megtalálni, legyen ez a gépen vagy esetleg egy interneten elérhető szerveren. Ebbe a nehézségbe többször ütköztem és ekkor született az ötlet, hogy írjak egy programot, ami segítsen a keresett adatforrást gyorsan megtalálni. Így jött létre a **VirtualLibrary** program.

A kezelt adatok jellemzői

A program digitális adatforrásokat (röviden adatokat) kezel, pontosabban ilyen adatok jellemzőit tárolja egy adatbázisba, amit le lehet kérdezni és a megtalált adatot egyszerű kattintással megjeleníteni, "kinyitni". Az adatok jellemzői a következők:

- **Kategória**

Az adatokat kategóriákba csoportosíthatjuk. A kategóriát a felhasználó határozza meg. Például ilyen kategóriákat használhatunk:

Filmek - anyakönyvi digitális filmek

Könyvek - digitális könyvek PDF vagy digitális képek formájában

Oklevelek - PDF, kép, vagy más formátumú oklevelek

Heraldika - címertannal kapcsolatos adatok

Térképek - digitális térképek

és általában bármilyen elképzelhető csoportosítást kategóriaként foghatjuk fel.

- **Jelző**

A jelző, nem feltétlenül egyértelműen, azonosítja az adatot. Egy könyv esetében ez lehet a szerző, egy anyakönyvi film esetében - a film digitális száma, egy weboldal esetében - a webhely címe, stb. A jelző ismeretében felismerjük az adatot, noha ez nem határozza meg egyértelműen az adatot. Pld. a szerző ismerete nem azonosítja egyértelműen a könyvet, ha az

adatbázisunkban az adatott szerzőnek több könyve van, de közelebb hoz a keresett könyvhöz.

- **Tartalom**

A tartalom bővebben leírja az adatot, de ez sem feltétlenül egyértelmű. Egy könyv esetében a tartalom a könyv címe lehet, az anyakönyvi film esetében - az anyakönyv leírása (település, felekezet, stb.), egy okirat esetében - az okirat rövid leírása.

- **Megjegyzés**

A megjegyzés bármilyen további szöveg lehet, amit az adattal kapcsolatba rögzíteni kívánunk az adatbázisba.

- **Helyi forrás**

A helyi forrás az adat elérési útja a saját gépünkön, amennyiben az adatot lementettük a gépünkre. Ez a jellemző természetesen egyértelműen azonosítja az adatot és ezt használja a program az adat megjelenítésére.

- **Távoli forrás**

A távoli forrás az adat elérési útja (az internet címe), amennyiben egy távoli adatról van szó. Ez a jellemző is egyértelműen azonosítja az adatot és ezt használja a program az adat megjelenítésére. Minden adatnak legalább egy helyi vagy egy távoli forrással kell rendelkeznie és természetesen egy adat rendelkezhet mindkét forrással: egy helyi és egy távoli forrással is. Ha például egy PDF formátumú könyvet letöltöttünk a gépünkre, akkor ehhez az adathoz egy helyi forrást vagy egy távoli forrást rendelhetünk hozzá, vagy akár mindkettőt.

A kezelt adatok típusa

Két adattípust különböztetünk meg:

- az adat egy mappába gyűjtött több állományból áll. Ilyen adatok például az anyakönyvi filmek, vagy egy könyv, amit több PDF vagy képállományban töltöttünk le.
- az adat egy állományból vagy egy weboldalból áll.

A program letöltése és használatának feltétele

A programot innen lehet letölteni:

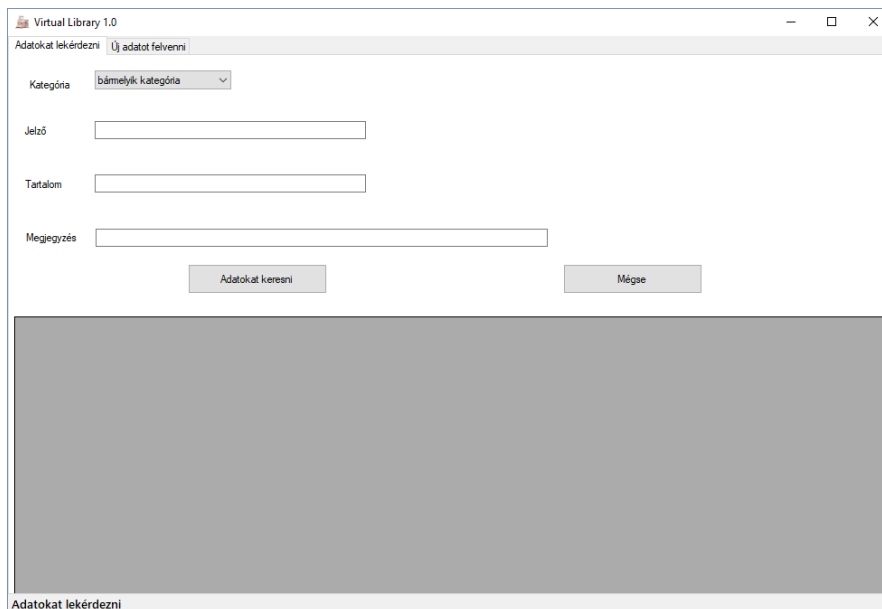
<https://www.dropbox.com/s/popy1mjt2k1uno6/VirtualLibrary.zip?dl=0>.

A program használatához a Windows 7 SP1, Windows 8, Windows 8.1 vagy Windows 10 operációs rendszer szükséges és a .NET keretrendszer 4.6.1 vagy későbbi verziója. Ha ez a keretrendszer nincs a gépünkön, akkor innen lehet letölteni: <https://www.microsoft.com/hu-hu/download/details.aspx?id=49982>.

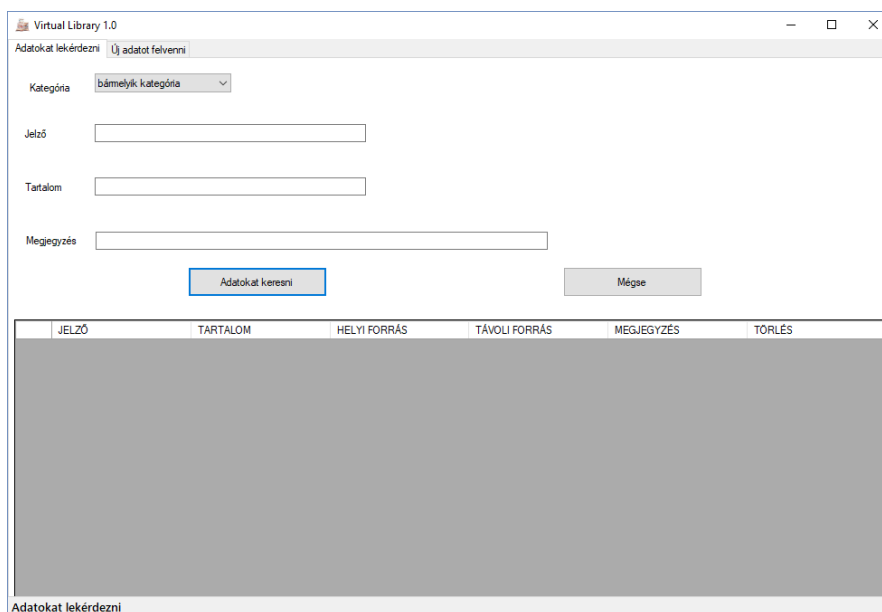
Töltsük le a fent megadott archívumot, bontsuk ki a gépünkre egy megfelelő helyre és hozzunk létre az asztalon egy parancsikont a **VirtualLibrary.exe** állományhoz.

A program használata

A program indításakor az alábbi ablakot mutatja:

Két eszközt látunk: **Adatokat lekérdezni** és **Új adatot felvenni**. Mivelhogy az adatbázisunk egyelőre üres, a **Kategória** legördülő listában csak a *bármelyik kategória* bejegyzést látjuk és ha az **Adatokat keresni** gombra kattintunk, akkor egy üres adatrácsot látunk.

Már most megjegyezhetjük, milyen adatmezőket tartalmaz az adatrács. Kattintsunk az **Új adatot felvenni** eszköze:

Virtual Library 1.0

Adatokat lekérdezni | Új adatot felvenni

Új adat felvétele az adatbázisba

Az adat típusa*

Az adat egy mappába gyűjtött több állományból áll

Az adat egy állományból vagy egy web oldalból áll

Kategória*

Meglévő kategóriát kiválasztani

Új kategóriát beadni

Jelző*

Tartalom*

Helyi forrás**

Távoli forrás**

Megjegyzés

Adatokat elmenteni

Mégse

Új adatokat elmentésre beadni

* - kötelező beadni

** - legalább egy forrást kötelező beadni

Ahhoz, hogy egy adatot felvegyünk az adatbázisba, több jellemzőt meg kell adnunk.

Kezdjük az adat típusával. Két lehetőségből ki kell választanunk az adat típusát. Válasszuk ki a második lehetőséget: az adat egy állományból áll. Mivelhogy az adatbázisunk egyelőre üres, a kategória kiválasztásánál a **Meglévő kategóriát kiválasztani** választógomb nem aktív, viszont az **Új kategóriát beadni** választógomb igenis aktív. A megfelelő szövegmezőbe írjuk be az új kategória nevét: *Fontos tudnivalók*. Ebbe a kategóriába a jelenlegi PDF állományt fogjuk felvenni. A **Jelző** szövegmezőbe írjuk be a *VirtualLibrary*, a **Tartalom** szövegmezőbe a *Használati utasítás* szöveget. Adatunk forrása csak helyileg van, ezért kattintsunk a **Helyi forrás** szövegmezőtől jobbra levő tallózó gombra és válasszuk ki a program mappájából a *VirtualLibrary.pdf* állományt. Miután ezt megtettük, a **Helyi forrás** szövegmezőben megjelenik az adat forrása. Mivelhogy az adatunknak nincs távoli forrása, tovább megyünk a **Megjegyzés** megadására. Ide írjuk be a program verziószámát: *v. 1.0*.

Mielőtt elmentenénk a beadott adatot, jegyezzük meg, hogy a *-gal jelölt adatok megadása kötelező, míg a **-gal jelölt adatok (a források) legalább egyiknek a megadása kötelező. Kattintsunk most az **Adatokat elmenteni** gombra. A program kiírja, hogy az adatokat sikeresen elmentette, miközben a beadott adatok szövegmezőjét kiürítette:

Virtual Library 1.0

Adatokat lekérdezni Új adatot felvenni

Új adat felvétele az adatbázisba

Az adat típusa*

Az adat egy mappába gyűjtött több állományból áll

Az adat egy állományból vagy egy web oldalból áll

Kategória*

Meglévő kategóriát kiválasztani Új kategóriát beadni

Fontos tudnivalók

Jelző*

Tartalom*

Helyi forrás**

Távoli forrás**

Megjegyzés

Adatokat elmenteni Mégse

Az adatokat sikeresen elmentettem.

Jegyezzünk meg még egy fontos változást: a **Kategória** választógombok mindkettője most aktív, de egyik sincs kiválasztva. A **Meglévő kategóriát kiválasztani** választógombhoz tartozó legördülő lista most az előbb beadott *Fontos tudnivalók* kategóriát tartalmazza.

A következő adat legyen egy honlap. Keressük meg a Hungaricana közgyűjteményi portalon (<https://hungaricana.hu/hu/>) azon okleveleket (<https://archives.hungaricana.hu/hu/charters/>), amelyek a *Hathwany* szöveget tartalmazzák:

<https://archives.hungaricana.hu/hu/charters/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJlYXRod2FueSJ9>.

Az adat jellemzői most a következők lehetnek:

- az adat típusa egy weboldal: kiválasztjuk a megfelelő választógombot;
- a kategória *Oklevelek*: kiválasztjuk az **Új kategóriát beadni** választógombot és megadjuk az új kategória nevét;
- jelző: *Hungaricana közgyűjtemény*;
- tartalom: *találatok Hathwany szövegre*;
- helyi forrás: nincs
- távoli forrás: a szövegmezőtől jobbra levő tallózó gombra kattintva kinyílik az alapértelmezett böngészők, amivel a fent említett honlapra navigálunk és beadjuk a keresett szöveget, majd a találatokat mutató oldal címét kimásoljuk a böngészőből és beillesztjük a **Távoli forrás** szövegmezőbe;

- o megjegyzés: 8 találat.

Mentsük el a beadott adatokat.

Nézzük meg mit tartalmaz az eddig feltöltött adatbázisunk. Kattintsunk az **Adatokat lekérdezni** fülre.

A **Kategória** legördülő listában a *bármelyik kategória* bejegyzés van kiválasztva, a **Jelző**, **Tartalom** és **Megjegyzés** szövegmezők üresek. Ha most az **Adatokat keresni** gombra kattintunk, akkor az adatrácsban megjelenik az összes adat:

The screenshot shows the 'Virtual Library 1.0' application window. At the top, there are two tabs: 'Adatokat lekérdezni' (selected) and 'Új adatot felvenni'. Below the tabs, there are search filters: 'Kategória' (dropdown menu with 'bármelyik kategória' selected), 'Jelző' (text input), 'Tartalom' (text input), and 'Megjegyzés' (text input). Below the filters are two buttons: 'Adatokat keresni' and 'Mégse'. At the bottom, there is a table with the following data:

	JELZŐ	TARTALOM	HELYI FORRÁS	TÁVOLI FORRÁS	MEGJEGYZÉS	TORLÉS
▶	Hungaricana közgyűjtemény	találatok Hathwany szövegre		https://archives.hungarican...	8 találat	Adatot törölni
	VirtualLibrary	Használati utasítás	H:\MyProjects\VirtualLibrary...		v. 1.0	Adatot törölni

Az adatrácsban a **JELZŐ**, **TARTALOM** vagy **MEGJEGYZÉS** oszlopfőre kattintva rendezhetjük a megjelenített adatokat. A **HELYI FORRÁS**, illetve a **TÁVOLI FORRÁS** oszlopok az adat elérésre szükséges információt, az elérési utat tartalmazza. Ha egy elérési útra kattintunk, akkor a program megjeleníti a megfelelő forrást. Esetünkben, ha *VirtualLibrary* helyi forrására kattintunk, a program elindítja az Adobe Reader programot vagy egy másik PDF megjelenítő programot ami a gépünkön van és amelyik társítva van a PDF állományokkal. Amennyiben ilyen program nincs a gépünkön, a program jelzi, hogy nem tudja az állományt kinyitni. Ha a *Hungaricana közgyűjtemény* távoli forrására kattintunk, a program elindítja a gépünkön alapértelmezett böngészőt és a megfelelő weboldalra navigál.

A keresést az adatbázisba a **Kategória** legördülő listából kiválasztott kategóriával és a **Jelző**, **Tartalom** és **Megjegyzés** szövegmezők segítségével szűrhetjük. A keresésre beadott adatok ÉS (AND) logikus művelettel vannak összekapcsolva. A szövegmezőkben csonkított értékeket is beadhatunk (minden helyettesítő karakter nélkül, de használhatjuk a % = 'akárhány tetszőleges karakter' és _ = '0 vagy 1 tetszőleges karakter' helyettesítő karaktereket is).

Kattintsunk az **Új adatot felvenni** fölére, hogy új adatokat együnk fel az adatbázisba. Négy új adatot fogunk felvenni az adatbázisba.

Az első új adat egy anyakönyvi film, amit egy mappába töltöttünk le a gépünkre. Ezért az adat típusát a választógombbal **Az adat egy mappába gyűjtött több állományból áll** értékre állítjuk, a kategóriát a választógombbal az **Új kategóriát beadni** értékre állítjuk és a megfelelő szövegmezébe beírjuk az új kategória nevét: *Anyakönyvi filmek*. A többi jellemző a következő:

- jelző: *004707132*, a film digitális száma;
- tartalom: *Kereszteltek, házasultak 1703-1726*;
- helyi forrás: a megfelelő tallózási gombra kattintva kiválasztjuk a mappát ahova elmentettük a filmet;

- o távoli forrás: kiválasztjuk a www.familysearch.com portálon a 4707132 digitális filmszámú filmet és bemásoljuk a megfelelő szövegmezőbe a film elérési útját, az internet címét: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:9392-MNSC-FZ>;
- o megjegyzés: *372 filmkocka*.

Mentsük el az adatokat.

A második új adat egy PDF formátumú könyv, melynek két kötetét a Bajor Állami Könyvtár portáljáról töltöttem le két állományba, egyazon mappába helyezve. A jellemzők a következők:

- o típus: **Az adat egy mappába gyűjtött több állományból áll;**
- o kategória: **Új kategóriát beadni**, *Genealógia*;
- o jelző: a szerző, *KNAUZ, Ferdinandus*;
- o tartalom: a cím, *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis*;
- o helyi forrás: a tallózó gombbal kiválasztjuk a megfelelő mappát;
- o távoli forrás: a tallózó gombbal elindítjuk a böngészőt és a megfelelő weboldalra navigálunk, majd a weboldal internet címet bemásoljuk a szövegmezőbe, <https://opacplus.bsb-muenchen.de/metaopac/search.do?methodToCall=volumeSearch&dbIdentifier=100&forward=success&catKey=6222736&isPeriodical=N>.
- o megjegyzés: *I. kötet, évek: 979-1273, okiratok 1-792, Strigonii, 1874, II. kötet, évek: 1273-1321, okiratok 1-927 Strigonii, 1882*

Mentsük el az adatokat.

Az utolsó két új adat egy-egy HTML dokumentum lesz, amit az **FS-TOOLS** program **Gyűjtemények keresése** eszközzel hoztam létre a következőképpen. Navigáljunk a böngészőnkkel a <https://www.familysearch.org/search/catalog/search> weboldalra, a **Szerzők (Authors)** kapcsolatra kattintva megjelenik a megfelelő szövegmező és ide írjuk be a következőt: *Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum*. A keresés két találatot eredményez: *Nemesség bizonyító iratok, 1723-1784* és *Nemesség bizonyító iratok, 1784-1848*. A weboldal címe:

<https://www.familysearch.org/search/catalog/results?count=20&query=+author:Consilium%20+author:Regium%20+author:Locumtenentiale%20+author:Hungaricum&subjectsOpen=357076-50,357379-50>.

A két találatra kattintva megjelenik a két keresett gyűjtemény. Ha ugyanezeket a műveleteket az **FS-TOOLS** program **Gyűjtemények keresése** eszközével végezzük el, akkor lehetőségünk van a gyűjteményi adatokat HTML dokumentumokba elmenteni. Ezt a két dokumentumot fogjuk most felvenni az adatbázisunkba.

Az első HTML dokumentum jellemzői:

- o típus: egy állomány;
- o kategória: meglévő kategória, *Genealógia*;
- o jelző: *Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum*;
- o tartalom: *Nemesség bizonyító iratok, 1723-1784*;
- o helyi forrás: a tallózó gombbal kiválasztjuk az állományt;
- o távoli forrás: nincs;
- o megjegyzés: nincs.

Mentsük el az adatokat.

Az második HTML dokumentum jellemzői:

- o típus: egy állomány;
- o kategória: meglévő kategória, *Genealógia*;
- o jelző: *Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum*;
- o tartalom: *Nemesség bizonyító iratok, 1784-1848*;
- o helyi forrás: a tallózó gombbal kiválasztjuk az állományt;
- o távoli forrás: nincs;
- o megjegyzés: nincs.

Mentsük el az adatokat.

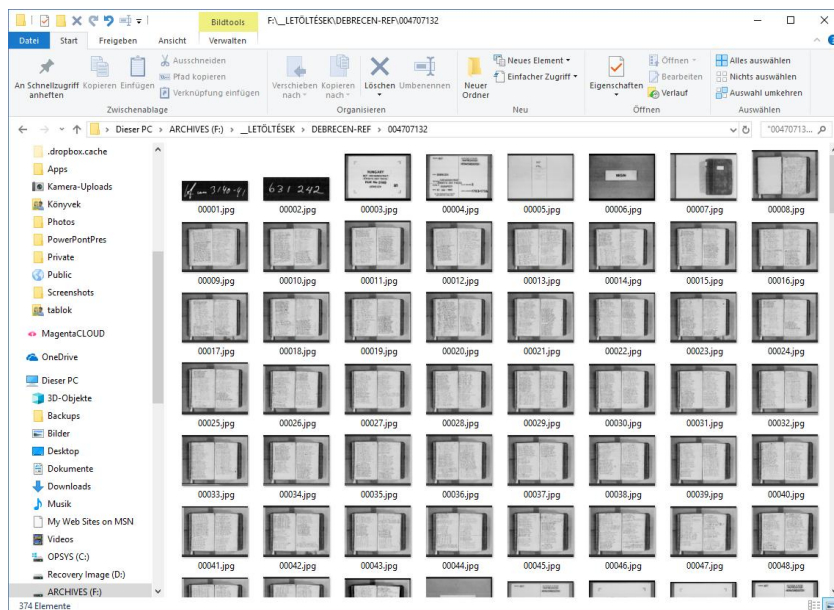
Ha megnézzük, mi van az adatbázisunkban, akkor a következő adatokat látjuk:

The screenshot shows the 'Virtual Library 1.0' application window. At the top, there are buttons for 'Adatokat lekérdezni' and 'Új adatot felvenni'. Below these are search filters: 'Kategória' (set to 'bármelyik kategória'), 'Jelző', 'Tartalom', and 'Megjegyzés'. There are 'Adatokat keresni' and 'Mégse' buttons. Below the search area is a table with the following data:

JELZŐ	TARTALOM	HELYI FORRÁS	TÁVOLI FORRÁS	MEGJEGYZÉS	TÖRLÉS
004707132	Kereszteltek, házasságok 170...	F:_LETÖLTÉSEK\DEBR...	https://www.familysearch.or...	372 filmkocka	Adatot törölni
Consilium Regium Locumten...	Nemesség bizonyító iratok, 1...	Y:_ACTA NOBILIIUM\Ne...			Adatot törölni
Consilium Regium Locumten...	Nemesség bizonyító iratok, 1...	Y:_ACTA NOBILIIUM\Ne...			Adatot törölni
Hungaricana közgyűjtemény	találatok Hathwany szövegre		https://archives.hungarican...	8 találat	Adatot törölni
KNAUZ, Ferdinandus	Monumenta Ecclesiae Strigo...	Y:\KNAUZ FERDINANDUS...	https://opacplus.bsb-muenc...	I. kötet, évek: 979-1273, okir...	Adatot törölni
VirtualLibrary	Használati utasítás	H:\MyProjects\VirtualLibrary...		v. 1.0	Adatot törölni

At the bottom of the window, there is a status bar with the text 'Adatokat lekérdezni'.

Ha 004707132 film helyi forrására kattintunk, akkor a program kinyitja a gépünkön levő megfelelő mappát:

ha pedig 1723-1784 évi nemességi adat forrására kattintunk, akkor a program megnyitja a böngészőnkben a megfelelő HTML állományt:

GYŰJTEMÉNY ADATOK
2017-12-19 16:35:37

Gyűjtemény:

- Sorszám: 52539
- Cím: Nemesség bizonyító iratok
- Alcím:
- Nyelv:
 - Latin
 - Hungarian
 - German
- Kiadó:
 - Salt Lake City, Utah: Filmlre vette a Genealogical Society of Utah, 1964
- Tárgyi alak: Manuscript
- Tárgyi alak kiegészítés: Manuscript on Film
- Tárgyi leírás:
 - 45 mikrofilmtekercs ; 35 mm.
- Elérhető online: Igen
- Megjegyzések a helységhez:
 - Hungary - Nobility
- Szerző: Magyarország. Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum

Megjegyzés:

- Az eredeti iratok mikrofilmrövétele Budapesten a Magyar Országos Levéltárban történt.
- Documents on the nobility investigations by counties, 1723-1784, conducted under the command of Empress Maria Theresia and her successor, Joseph II. The "Extraseriala" contains documents which could not be attached to any of the counties. The "Idealia" contains rules and regulations, and outline to the investigation of nobility. The "Catalogus" is an alphabetical list referring to counties (Komitat).

FILM ADATOK

SORSZÁM	FILM	TÍPUS	FS-FILMSZÁM	DF-FILMSZÁM	RÉSZEK	FILMKOCKA-SZÁM	INDEXELVE
1	Acta nobilium. Index 1723-1784	Film	632469				nem
2	Abauj megye " Fejér " Arad " Árva " Bács "	Film	632470	8117844		578	nem
3	Baranya "	Film	632471	8117845		686	nem
4	Bars " " Békés " Bereg "	Film	632472				nem
5	Bihar " "	Film	632473				nem
6	Bihar " "	Film	632474				nem
7	Bihar " "	Film	632475				nem
8	Bihar " "	Film	632476				nem
9	Borsod " "	Film	632477	8265460			nem
10	Csástiferrus (Vas) megye "	Film	632478				nem

Megjegyzés: a beadott adatokat nem módosíthatjuk. Ezt a lehetőséget tudatosan mellőztem a program fejlesztésekor, mert feleslegesen bonyolította volna a program felületét. Kerülő úton azonban van lehetőségünk az adatokat "módosítani": töröljük a hibás adatsort és adjuk be újra a helyes adatokat.

A program terjesztése

A VirtualLibrary program a licenc alapján terjeszhető:

Ez a [licenc](#) közérthető nyelvi változata (mely nem helyettesíti az eredetit).

[Figyelmeztetés](#)

A műveket szabadon

Megoszthatod — másolhatod és terjesztheted a művet bármilyen módon vagy formában

A jogosult nem vonhatja vissza ezen engedélyeket míg betartod a licenc feltételeit.

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — You must give [appropriate credit](#), provide a link to the license, and [indicate if changes were made](#). You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

Ne add el! — You may not use the material for [commercial purposes](#)

Ne változtasd! — If you [remix, transform, or build upon](#) the material, you may not distribute the modified material.

Nincsenek további megkötések — Nem szabhatasz meg más jogi vagy [technológiai korlátozásokat](#) melyek megakadályoznának bárkit abban hogy ezen licenc által engedélyezett bármely tevékenységeket folytassák.

Utolsó frissítés: 2018.10.19